

Muziek voor Ieder Kind

Ukelila is gegroeid vanuit de werkgroep 'Sociale inclusie door muziek' waarvan RIMO Limburg en het Streekfonds Een Hart voor Limburg vanaf het najaar 2011 de gangmakers waren. Intussen is de vzw Muziek voor Ieder Kind (MIK) opgericht om het muzikeducatief programma te beheren en uit te bouwen.

Pionierswerk in muzikeducatie

De lessen worden in groep gegeven en de kinderen leren meteen een instrument bespelen. Samenspel primeert boven techniek. Deze innovatieve aanpak vergt een cultuuromslag bij klassiek opgeleide muziekdocenten. Musica, Impulscentrum voor Muziek, coacht de muziekdocenten daarin.

Academies, harmonieën & fanfares

In september is UKELILA ook gestart in Vrije Basisschool Meulenberg en de St-Willibrordusschool in Eisden, Maasmechelen. Volgend schooljaar stapt ook VBS De Horizon in Beringen-Mijn mee in. MIK werkt samen met lokale muziekacademies, harmonieën en fanfares. Zij geven o.a. instrumenten in bruikleen en plukken vruchten van het project via een betere instroom van jonge muzikantjes.

Meer info op www.ukelila.be PM

Muzikleraar Peter Mantels: 'De kinderen zijn heel enthousiast. Ze kijken er iedere week naar uit om muziek te maken.'

Tot voor kort lag muziek spelen ver buiten het bereik van Khadija, Zakaria en tientallen andere kinderen die opgegroeid zijn in de Genkse wijken Waterschei en Zwartberg. Maar sinds januari leert Khadija viool spelen en Zakaria klarinet. Ook tientallen klasgenoten van deze kinderen leren een instrument spelen. Ze doen dat binnen de gewone schooltijd, tijdens het lesuur muzische vorming. Na nauwelijks vier maanden gaven de 80 betrokken leerlingen van basisscholen Stippe Stap en St-Jozef Hoevenzavel al hun eerste concert.

Ukelila: meer dan muziek

Dankzij het muzikeducatief programma 'Ukelila' leren kinderen met een innovatieve methode een instrument bespelen en samenspelen in een orkest. Samen musiceren is een krachtige hefboom tegen sociale uitsluiting. Bij Ukelila leren de kinderen veel meer dan een instrument bespelen: de orkesten krikken hun zelfwaardergevoel op. Ze leren naar elkaar luisteren en samenwerken. Ze ontwikkelen zelfvertrouwen, concentratievermogen, verantwoordelijkheidszin, creativiteit en discipline.

'Ruimte voor eigen inbreng van het kind'

Peter Mantels is leraar trombone en bariton bij Ukelila. Hij geeft ook les aan muziekacademies: 'Lesgeven bij Ukelila is totaal verschillend van lesgeven op de academie. Hier zijn we veel vrijer. Er is geen keurslijf van leerplandoelstellingen die door de overheid bepaald zijn. Er is ruimte voor eigen inbreng van het kind. Morgen is het bijvoorbeeld offerfeest. Turkse kinderen hebben daar een liedje over. Dat hebben ze vandaag proberen te begeleiden naar eigen kunnen. De kinderen zijn heel enthousiast. Ze kijken er iedere week naar uit om muziek te maken. Het is ook belangrijk voor hun creativiteit. En ze vragen nu al naar een nieuw concert.'

'Op een podium staan is héél leuk'

Güllüzar Kocabiyik zit in het vierde leerjaar in de St-Jozefschool Hoevenzavel. Zij speelt trombone in het Ukelila-orkest: 'Zingen en muziek spelen vind ik heel leuk. Ik wil het helemaal kunnen zoals meester Peter. Het concert was cool. Dat was één van de fijnste dingen van Ukelila. Op een podium staan is heel leuk. Mijn mama, zusje en oom zijn komen kijken en vonden het heel mooi.'

COLOFON

Teksten: Katrien Franssens,
Peter Meeuwissen,
Magda Remans,
Frederik Vaes

Coördinatie & eindredactie: Geert Swennen

Foto's: RIMO Limburg

Vormgeving: Kristel Moors

Druk: Drukkerij Aerts

RIMO Limburg vzw
Marktplein 9 bus 21
3550 Heusden-Zolder
tel. 011/22 21 96
www.rimo.be - info@rimo.be

RIMO

SAMENLEVINGSOPBOUW IN LIMBURG

Okt • nov • dec 2014
NUMMER 4

BELGIE-BELGIQUE
P.B.
3500 HASSELT
12/2853

JAARGANG 17
DRIEMAANDELIJKS

P509242

Investeren in onderwijsopbouwwerk

De signalen liegen er niet om, we slagen er niet in om schoolachterstand bij kwetsbare kinderen weg te werken. Nog te veel jongeren verlaten het secundair onderwijs zonder diploma. Maatschappelijk kwetsbare kinderen komen nog te vaak in het buitengewoon onderwijs terecht. De kloof tussen diegenen die het 'best' en het 'slechtst' presteren blijft zeer groot. We vinden geen antwoorden om ervoor te zorgen dat iedereen gelijke onderwijskansen krijgt.

Maatschappelijk kwetsbare ouders en scholen dichterbij elkaar brengen is noodzakelijk om de onderwijskansen van kwetsbare kinderen optimaal te doen slagen.

Onderwijs als hefboom uit armoede

Onderwijs is en blijft een belangrijke hefboom om uit de armoede te geraken. Een diploma betekent immers een opstap naar werk. Vooral kinderen van alleenstaande of laaggeschoolde ouders zijn het meest kwetsbaar. Financiële factoren spelen hierbij ongetwijfeld een rol, maar niet alleen het kostenplaatje zorgt voor moeilijkheden. Een rustige omgeving om huiswerk te maken ontbreekt vaak bij gezinnen in armoede. Ouders hebben niet altijd de kennis, tijd of energie om hun kinderen voldoende te ondersteunen in hun schoolloopbaan. Voor etnisch culturele minderheden vormen culturele en taalbarrières dan weer een bijkomende moeilijkheid.

Gelijke onderwijskansen

RIMO Limburg werkt mee aan de realisatie van gelijke onderwijskansen. We gaan hiermee de samenwerking aan met scholen en lokale besturen. We investeren in ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Ouders zijn het best geplaatst om iets te vertellen over hun kind. Scholen hebben een educatieve

taak en hebben het beste zicht op de leercapaciteiten van een kind. Maatschappelijk kwetsbare ouders en scholen dichterbij elkaar brengen is noodzakelijk om de onderwijskansen van kwetsbare kinderen optimaal te doen slagen. RIMO Limburg gaat daarom ook aan de slag met ouders en het schoolteam.

Opbouwwerker als brugfiguur

Onderwijsopbouwwerkers hebben een belangrijke rol als brugfiguur tussen ouder en school. Het ondersteunen en versterken van ouders is hierbij zeer belangrijk. We ontwikkelen initiatieven die erop gericht zijn ouders actief te betrekken bij de schoolloopbaan van hun kind. Daarnaast informeren we ouders over het onderwijssysteem. Zij moeten 'taal geven' aan hun ervaringen en knelpunten.

Onderwijsopbouwwerkers werken samen met een groep kwetsbare ouders en scholen aan initiatieven die bijdragen tot de realisatie van gelijke onderwijskansen. Ouders gaan in dialoog met de school. Hun inbreng

kan heel belangrijk zijn. Alle soorten initiatieven die een school neemt, zijn weloverwogen en brengen de gevolgen in rekening voor alle ouders. Het gaat hier dan zowel over schooluitstappen, een schoolfeest, afbetalingsplannen voor opleidingen, huiswerkbeleid, leerlingenbegeleiding ... maar ook over de communicatie van de school (welke taal hanteren in een brief, hoe welke informatie communiceren ...) Kwetsbare ouders kunnen hun licht hierop laten schijnen, de knelpunten voor hen aanduiden en samen oplossingen formuleren.

Flankerend onderwijsbeleid

Naast de samenwerking met scholen werken we samen met het lokaal bestuur. Het lokaal bestuur kan in het kader van het flankerend onderwijsbeleid acties opzetten om gelijke onderwijskansen waar te maken. Hierin zal RIMO Limburg ook zijn steentje bijdragen. Afhankelijk van de lokale context denken we mee na over een onderwijsvisie en/of vervullen we acties binnen het flankerend onderwijsbeleid. FV

Schoolopbouwwerk in Runkst

Sinds augustus 2013 is opbouwwerker Greetje Swerts in Hasselt geland waar ze in samenwerking met de stad en het Steunpunt Onderwijs en Opvoeding werkzaam is in een schoolopbouwwerkproject in Runkst. Door haar ruime ervaring in Sint-Truiden is zij ongetwijfeld de juiste vrouw op de juiste plaats. De bedoeling van het project is het wegwerken van onderwijsachterstand en het creëren van gelijke onderwijskansen voor kwetsbare kinderen in Runkst.

Ruime bevraging

Tijdens de eerste zes maanden hield Greetje een uitgebreide bevraging. Zij legde haar oor te luisteren bij de schepenen van onderwijs en welzijn, relevante

stadsdiensten, OCMW, wijkagent, de onderwijswereld (basisscholen, Centra voor Leerlingenbegeleiding, Lokaal Overlegplatform), welzijnspartners, ouders en sleutelfiguren uit de wijk. Enfin, te veel om op te noemen!

De consultaties brachten aan het licht wat goed en wat minder goed loopt. Dat heb ik samengevat in een rapport, doorspekt met voorstellen, om mee aan de slag te gaan', aldus Greetje.

Inzicht in leefwereld

'Ik merk dat er vooral nood is aan samenwerking. Er moet gewerkt worden aan de communicatie tussen ouders en scholen. Vaak hebben onderwijskrachten te weinig inzicht in de leefwereld van maatschappelijk kwetsbaren en ouders hebben te weinig kennis van de schoolcontext. Van cruciaal belang is ook het aanpakken van taalachterstand!'

Ouderbetrokkenheid

Wanneer we polsen naar de rol van het opbouwwerk, is Greetje heel duidelijk: 'Als opbouwwerker wil ik een aanspreekpunt zijn en een brugfiguur tussen de ouders, scholen en welzijnsorganisaties. Ik wil de betrokkenheid van de ouders bij het schoolgebeuren vergroten en hun signalen overbrengen naar scholen, onderwijsinstanties, beleidsmensen.

Voorschoolse begeleiding is een speerpunt waarvan ik werk wil maken: kwetsbare moeders met kleine kinderen bereiken én voorbereiden op de instap in school. Ik tracht hen te vinden tijdens de consultaties van Kind & Gezin, op de voedselbedeling, aan de schoolpoorten ... Daarnaast wil ik ouders van schoolgaande kinderen samenbrengen om hen te ondersteunen tijdens de schoolloopbaan van hun kinderen.' MR

'Meer kansen creëren voor steeds meer kinderen komt de hele maatschappij ten goede'

Karolien Mondelaers, Hasselt's schepene van onderwijs, cultuur en toerisme: 'Goed onderwijs blijkt nog altijd één van de sleutelfactoren om kinderen figuurlijk te laten groeien en om de cirkel van (kans)armoede te doorbreken. Maar het loopt niet altijd van een leien dakje: scholen vinden het moeilijk om ouders te bereiken en kwetsbare ouders begrijpen op hun beurt de verwachtingen van scholen vaak niet. Met Greetje als brugfiguur die een één-op-één-relatie kan uitbouwen, wordt het mogelijk om echt het verschil te maken.

En eens ouders mee zijn, worden zij op hun beurt ook weer ambassadeurs in een sterk onderwijsverhaal. Meer kansen creëren voor steeds meer kinderen, dat komt de hele maatschappij ten goede.

Het werk dat Greetje doet, bereikt niet meteen de massa en overstijgt datgene dat je met een dienst welzijn of onderwijs kan uitvoeren. We zijn dan ook heel blij met deze samenwerking met RIMO Limburg omdat het dingen mogelijk maakt die anders niet haalbaar zouden zijn.'

'Ook voorschoolse begeleiding als speerpunt'

Els Herbots, directeur van de vrije basisschool De Boomgaard: 'Als pedagogisch directeur van Kindercampus De Boomgaard, een basisschool in hartje Runkst, ben ik blij met de recente ontwikkelingen binnen het schoolopbouwwerk in onze wijk. Het is bemoedigend dat de stad Hasselt iemand heeft aangeworven die hetzelfde ideeëngoed voorstaat als dat waar wij als school al enkele jaren op inzetten: het brede-school-concept.

Wij stellen de ontwikkeling hiervan centraal vanuit de overtuiging dat onderwijs en welzijn hand in hand moeten gaan, willen we écht gelijke onderwijskansen realiseren. Met eigen middelen stelden we een brugfiguur aan om contacten met ouders te optimaliseren en ouderparticipatie van alle ouders, ook van kansengroepen, te bevorderen. Ook de opstart van moedergroepen kadert in dit geheel. Maar er zijn handen te kort en er is nog veel werk te doen.

De nakende samenwerking met opbouwwerker Greetje zien we dan ook als een unieke kans. Met haar jarenlange ervaring kan zij zeker een meerwaarde betekenen. Dat zij ook voorschoolse begeleiding als speerpunt wil meepakken, kunnen we alleen maar toejuichen. Het is een schitterende aanvulling op een boeiend project. We kijken ernaar uit!'

Schoolopbouwwerk in Leopoldsburg

In Leopoldsburg werd al enkele jaren aangegeven dat er nood is om echt in te zetten op onderwijs, en dit vanuit verschillende hoeken: Ons Centrum, Lokaal Overlegplatform, integratiedienst ... Cijfergegevens bevestigen het aanvoelen dat er heel wat kansarmoede is in Leopoldsburg en dat dit zich doorzet in een hoog aantal indicatorleerlingen in de scholen. Daarom ging opbouwwerker Diane Lemmens in juni 2013 van start met een verkenning.

Diane: 'In Leopoldsburg zijn er drie basisscholen van verschillende netten. Er zijn ook heel wat instanties en organisaties die rechtstreeks en

onrechtstreeks met onderwijs bezig zijn. Ik heb dus heel wat gesprekken gevoerd om een goed beeld te krijgen van de situatie, de knelpunten en de kansen die er zijn.

(In)formele contacten

Uit de gesprekken kwamen een aantal knelpunten naar voren waarin het opbouwwerk een verschil kan maken: ik wil investeren in ouderbetrokkenheid. Ouders stimuleren om betrokken te zijn bij hun kind in een schoolse context, maar ook informeel contact tussen ouders en leerkrachten aanmoedigen. Daarnaast is het belangrijk dat ouders meer kennis krijgen over de schoolcontext. Maar ook aan de kant van de scholen moet er een inspanning gebeuren. Daarom wil ik

een brugfiguur zijn tussen de ouders en de school. Samen met de ouders en de school werken aan gelijke onderwijskansen voor iedereen.'

Aangezien er drie basisscholen zijn, elk met hun eigen context, verschilt ook de aanpak per school. Diane: 'Elke school zal een specifiek traject doorlopen. Zo zal ik stage lopen bij een zorgleerkracht om zelf van binnenuit te ervaren hoe het is in een kleuterklas. In een andere school wordt er gestart met een taalklas i.s.m. Basiseducatie. Bij nog een andere school heb ik de leerkrachten bevestigd over ouderbetrokkenheid en gaan we samen nadenken hoe we dit kunnen verhogen. Telkens iets anders dus, maar dat maakt het net zo boeiend.' KF

Sint-Michiel, De Heppening en GO!: elke school doorloopt een eigen traject.

De Heppening: 'Onze grote droom: onze school wil een plek zijn waar alle kinderen zich goed voelen, een school waar alle ouders weten en ervaren dat ze welkom zijn. En hierbij denken wij vooral aan de kwetsbare gezinnen.'

GO!: 'Onze grote droom: ervoor zorgen dat elk kind zich, zijn kennis en talenten ten volle kan ontplooiën mits de nodige mankracht en middelen.'